

**Odbor za riznicu
Ministarstvo financija
Republika Kazahstan**

**Комитет казначейства
Министерства финансов
Республики Казахстан**

Skup PULSAR programa, 6. – 8. lipnja/juna 2023.

- 1. Reforma računovodstva u javnom sektoru: Iskustvo Kazahstana**
- 2. Kratki osvrt na godišnju plenarnu sjednicu Zajednice prakse za riznicu PEMPAL mreže održanu u Almatiju 2023.**

Predavačica: Aliya Baigenzhina Kurmanova
Zamjenica predsjednika Odbora za riznicu Ministarstva financija Republike Kazahstan

Batumi, 2023.

Pregled

Središnji odbor:

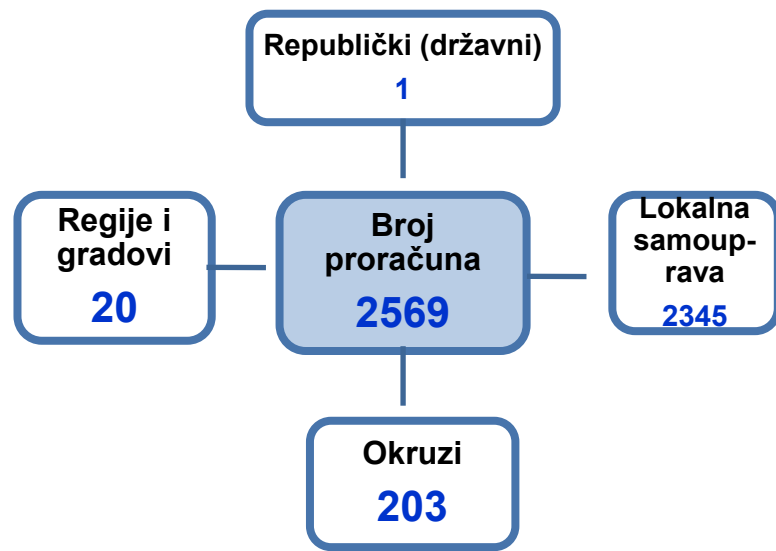
- ✓ 23 odjeljenja;
- ✓ 186 zaposlenih

Regionalni uredi:

- ✓ 20 odjela regijama gradovima;
- ✓ 189 okružnih i gradskih ureda;
- ✓ više od 2460 zaposlenih u regionalnim i lokalnim uredima

Četiri razine proračuna koje servisira Riznica

Institucije i subjekti

**15 901
Subjekt**

Javne institucije

14 464

Državna poduzeća

451

Subjekti uključeni u javnu nabavu

964

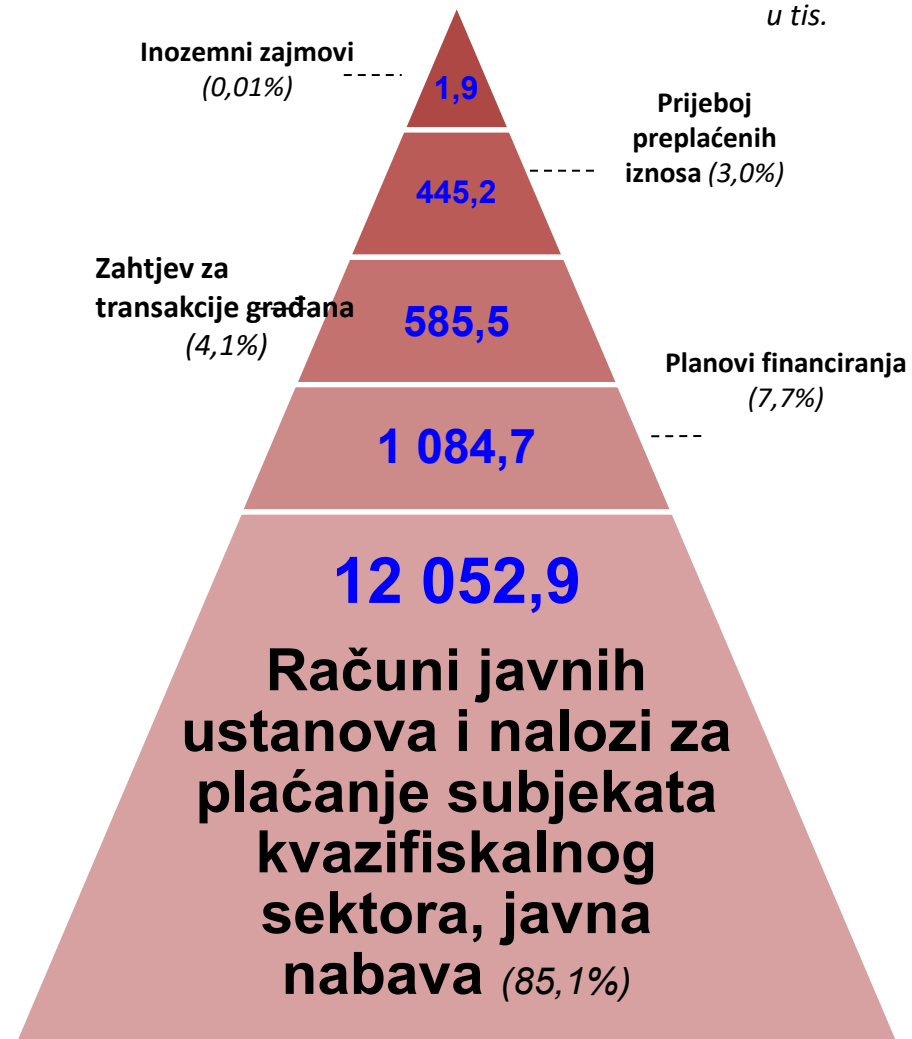

Upravitelji financijske i nefinancijske podrške

22

Količina obrađenih dokumenata u 2022.

u tis.

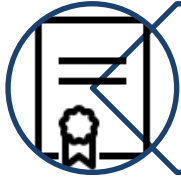
Ukupno je obrađeno **14,2 milijuna** finansijskih dokumenata

Pravovremena obrada svih isplata u domaćoj i stranoj valuti, rekonverzija prihoda Nacionalnog fonda u stranoj valuti, otplata inozemnog državnog duga, prijenosi mirovina, naknada i socijalnih doprinosa u Državni centar za isplatu mirovina, kao i obveze prema EAEU

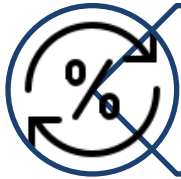
Ključne uloge riznice

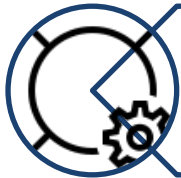
Izvršenje republičkog proračuna i prateće izvršenje lokalnih proračuna, Nacionalnog fonda i Fonda za odštetu

Izrada i odobravanje općeg plana financiranja obveza, općeg plana prihoda i plaćanja iz republičkog proračuna

Raspodjela prihoda između republičkog i lokalnih proračuna, Nacionalnog fonda, Fonda za odštetu i proračuna EAEU-a

Unapređenje informacijskih sustava riznice, pouzdano funkcioniranje i informacijska sigurnost informacijskih sustava riznice

Računovodstvo

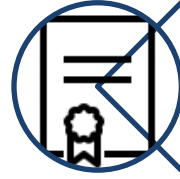
Konsolidacija financijskih izvještaja

Pregled i odobrenje zahtjeva upravitelja proračunskih programa za prienos s računa za inozemne državne zajmove, vezane grantove i izradu konsolidiranih izvještaja

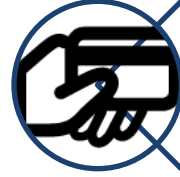
Koordinacija podregionalnih ureda

Evidentiranje i obračun državnih obveza po projektima javno-privatnog partnerstva i koncesijama

Upravljanje javnim financijama, praćenje proračuna, upravljanje likvidnošću

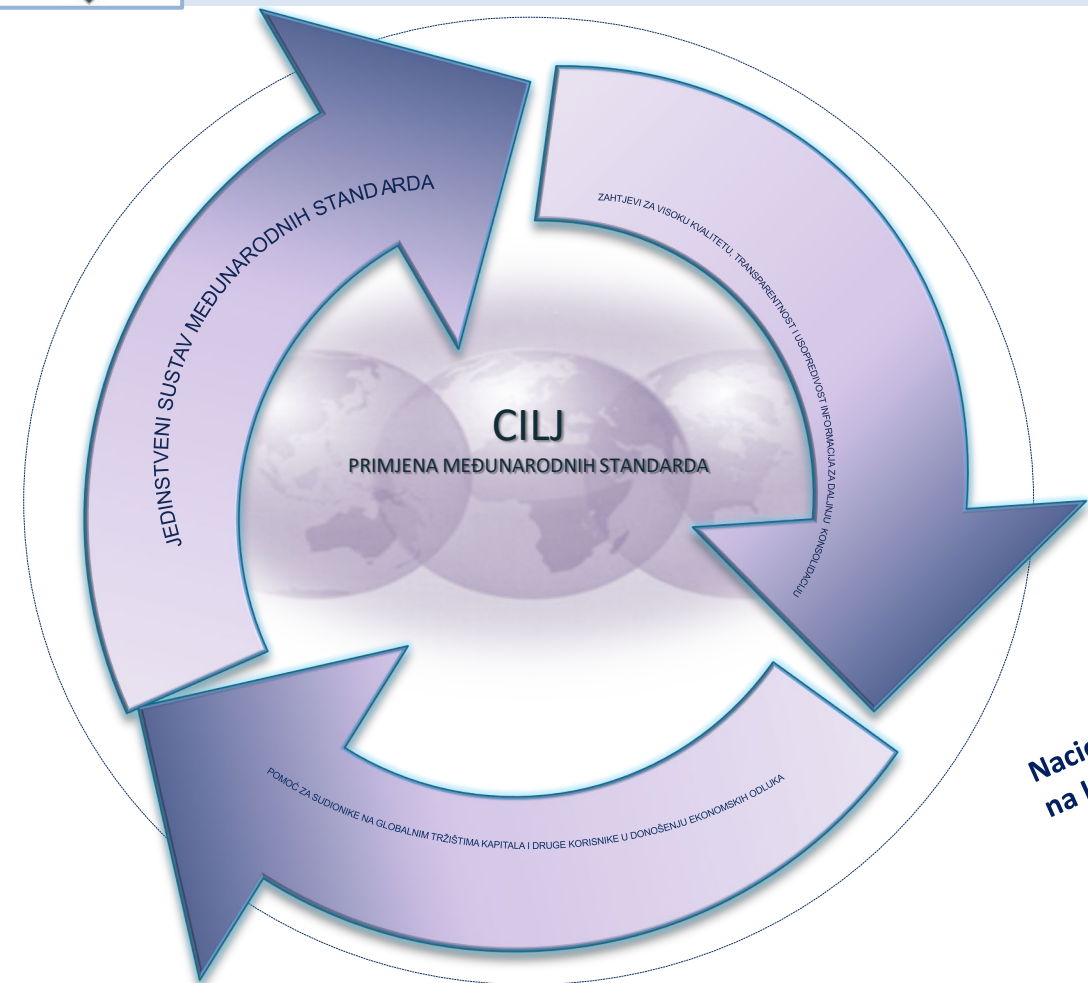
Organizacija i provođenje centralizirane javne nabave robe, radova i usluga po specifikacijama nadležnog tijela

Druge uloge predviđene zakonodavstvom Republike Kazahstan

Reforma računovodstva u javnom sektoru: Iskustvo Kazahstana

Reforma nacionalnog okvira računovodstva i izvještavanja u javnom sektoru Republike Kazahstan temelji se na međunarodnim standardima

- U FINANCIJSKOM SEKTORU OD 1. 1. 2003.
- U REALNOM SEKTORU OD 1. 1. 2006.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI DEPONIRAJU SE U ELEKTRONIČKU BAZU PODATAKA S OTVORENIM PRISTUPOM KOJA SADRŽI GODIŠNJE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE I REVIZIJSKE IZVJEŠTAJE KOJE SUBJEKTI DOSTAVLJAJU SVAKE GODINE KAO I INFORMACIJE O KORPORATIVNIM DOGAĐAJIMA DIONIČKIH DRUŠTAVA

- U SUBJEKTIMA JAVNOG SEKTORA OD 1. 1. 2013.

Nacionalna pravila temeljena na IPSAS-ima

ODBOR ZA RIZNICU

Konsolidacija finansijskih izvještaja za republički proračun, po lokalnim proračunima, po državnom proračunu

INTEGRIRANI AUTOMATIZIRANI INFORMACIJSKI SUSTAV „e-MFIN”, PODSTUSTAV „PRIKUPLJANJE I KONSOLIDACIJA PRORAČUNSKIH I FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA” – ALATI ZA ZAPRIMANJE, OBRADU I SASTAVLJANJE KONSOLIDIRANIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA SVIM RAZINAMA PRORAČUNSKOG PROCESA

Faze uvođenja obračunskog računovodstva i financijskog izvještavanja u javnom sektoru Kazahstana

2007. – 2009.

Razvijen regulatorni okvir za uvođenje računovodstva i financijskog izvještavanja na obračunskoj osnovi u javnom sektoru (Koncept za uvođenje sustava planiranja u javnom sektoru usmjerenog na rezultate, koji je odobrio predsjednik Republike Kazahstan, izmjene i dopune poglavlja 23. „Financijsko izvještavanje” Zakona o proračunu Republike Kazahstana, Odluka predsjednika Vlade o uvođenju računovodstva i financijskog izvještavanja na obračunskoj osnovi)

2010. – 2013.

Razvijena metodologija za računovodstvo i financijsko izvještavanje u javnom sektoru (računovodstvena politika, računski/kontni plan/kontni okvir, računovodstvena pravila, predlošci i pravila za sastavljanje financijskih izvještaja, pravila za sastavljanje konsolidiranih financijskih izvještaja, predlošci i pravila za vođenje računovodstvene evidencije), osposobljeni zaposlenici, računovodstveni sustavi preneseni na nove račune, razvijen program za zaprimanje i konsolidaciju financijskih izvještaja na razini republičkog proračuna, započeti radovi na rekviziciji imovine i obaveza koji nisu bili knjiženi na gotovinskoj osnovi

2014. – 2018.

Razvijena metodologija za računovodstveno i financijsko izvještavanje o proračunskim prihodima, proveden pilot-projekt, unaprijeđen regulatorni okvir i softver

Faze uvođenja obračunskog računovodstva i financijskog izvještavanja u javnom sektoru Kazahstana

2019. – 2023.

U 2019. izrađeni pilot-konsolidirani financijski izvještaji za 2018.;

U 2020. godišnji izvještaj Vlade Republike Kazahstan uključivao konsolidirane financijske izvještaje o republičkom proračunu, koji je dostavljen Parlamentu Republike Kazahstan;

Vrhovna revizijska institucija provela godišnju reviziju, provedene preporuke na temelju rezultata revizije;

Konsolidirani financijski izvještaji o lokalnim proračunima dostavljeni maslihatima (lokalni parlament);

Za analitičke potrebe izrađeni konsolidirani financijski izvještaji o državnom proračunu;

Započela faza izrade konsolidiranih financijskih izvještaja o republičkom proračunu s pogledom u budućnost;

Izrađen analitički izvještaj o proračunskim rizicima i dugoročnoj održivosti javnih financija;

Razvijen koncept upravljanja javnim financijama do 2030. kojim je predviđen postupni prijelaz na izradu konsolidiranih financijskih izvještaja u Kazahstanu

Postupak izrade konsolidiranih finansijskih izvještaja za republički proračun

Ministarstvo financija (Odbor za riznicu)

- Izrada finansijskih izvještaja o proračunskim prihodima
- Prihvatanje izvještaja
- Izrada godišnjih konsolidiranih finansijskih izvještaja o republičkom proračunu

Predaja izvještaja u integrirani
automatizirani informacijski sustav
„e-MINFIN”

Povrat izvještaja na daljnu
doradu u „e-MINFIN”

Predaja 39 kompleta konsolidiranih finansijskih izvještaja ministarstava

- Eliminacija uzajamnih operacija
- Formatsko-logička kontrola

Predaja izvještaja u
„e-MINFIN”

Povrat izvještaja na
daljnu doradu u „e-
MINFIN”

Subjekti pod kontrolom ministarstava

- Formatsko-logička kontrola unutar izvještaja, između izvještaja, između izvještajnih paketa

Vlada dostavlja Parlamentu Republike Kazahstan

Godišnji izvještaj Vlade o izvršenju
republičkog proračuna sadrži
sljedeće:

- ✓ Izvještaj o izvršenju republičkog proračuna (na gotovinskoj osnovi)
- ✓ Analitički izvještaj o izvršenju republičkog proračuna
- ✓ Objašnjenja
- ✓ **Godišnji konsolidirani finansijski izvještaj o izvršenju republičkog proračuna (na obračunskoj osnovi)**

Vrhovna revizijska institucija

Mišljenje revizora o rezultatima
revizije finansijskih izvještaja

Na sličan način sastavljaju se konsolidirani finansijski izvještaji o lokalnim proračunima i dostavljaju maslihatima i revizorskim odborima.

AUTOMATIZACIJA OBRAČUNSKOG RAČUNOVODSTVA I FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

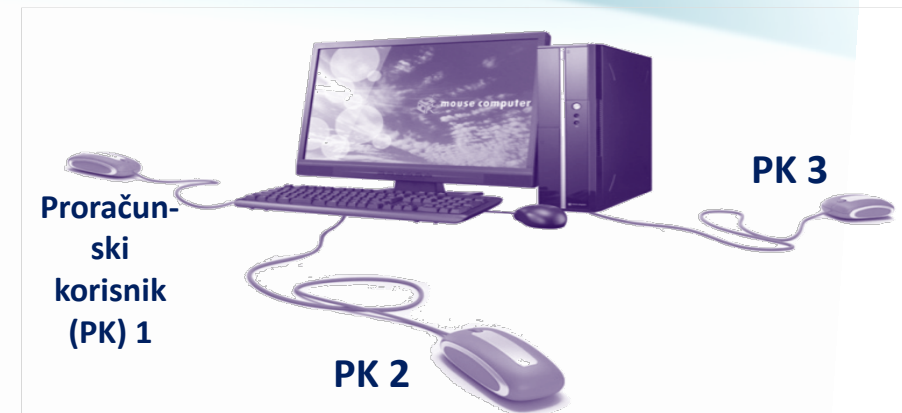
OBRAČUNSKA RAČUNOVODSTVENA POLITIKA – JEDINSTVENA POLITIKA ZA SVE RAZINE PRORAČUNA, KOJA OMOGUĆUJE
USPOREDIVOST FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I DALJNJU KONSOLIDACIJU

RAZVOJ NOVOG INFORMACIJSKOG SUSTAVA ADEKVATNOG ZA NOVU RAČUNOVODSTVENU POLITIKU U JAVNOM SEKTORU

INTEGRIRANI INFORMACIJSKI SUSTAV

Postojeći softverski proizvodi na gotovinskoj osnovi prilagođeni za obračunsku osnovu i testirani u „pilot-fazi” za implementaciju od 1. siječnja/januara 2013.

Računovodstvenim procesom obuhvaćeni svi računovodstveni standardi

- Skalabilnost
- Daljinski pristup (WEB)
- Usklađena računovodstvena politika
- Tehnologija za dostavljanje financijskih izvještaja bez papira
- Smanjenje vremena potrebnog za sastavljanje financijskih izvještaja

Pozitivno mišljenje i preporuke međunarodnih konzultanata iz MMF-a i USAID-a: „Značajke triju prilagođenih softverskih proizvoda omogućit će registraciju, sistematizaciju i generalizaciju informacija o računovodstvu tipičnih dnevnih transakcija subjekata javnog sektora metodom dvojnog knjiženja korištenjem odobrenih predložaka za vođenje računovodstvene evidencije, i predložaka za proračunsko i financijsko izvještavanje”.

Što će se učiniti

2023. – 2028.

- Provedba aktivnosti predviđenih Konceptom upravljanja javnim financijama do 2030;
- 2023. izrada prognoznih konsolidiranih financijskih izvještaja o lokalnim proračunima s pogledom u budućnost;
- 2023. – 2025. uvođenje integriranog računovodstvenog informacijskog sustava u subjektima javnog sektora
- 2024. – 2025. razvoj i uvođenje jedinstvenog računskog/kontnog plana/kontnog okvira
- 2027. – 2028. uključivanje konsolidiranih financijskih izvještaja subjekata kvazijavnog sektora
- 2023. – 2028. unapređenje sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru

PEMPAL

*Moć uzajamnog
učenja*

- **PEMPAL**, zajednica za uzajamno učenje i razmjenu iskustava u upravljanju javnim rashodima, predstavlja multilateralni pokušaj razvoja kapaciteta za reformu kao i razmjene iskustava o provedbi reformi među zemljama **središnje Azije i srednje i istočne Europe**.
- Inicijativa **PEMPAL mreže**, koju su izvorno pokrenuli 2005. Svjetska banka i Ministarstvo za međunarodni razvoj Ujedinjenog Kraljevstva, odgovor je na zabrinutost da mnoge vlade ne troše svoje resurse dovoljno učinkovito i transparentno koliko bi mogle i na potrebu da se poboljša institucionalni nadzor javne potrošnje.
- **PEMPAL mreža** je stoga **osmišljena** kako bi podržala povećanje domaćih kapaciteta u javnim rashodima i financijskom upravljanju, i imala ulogu katalizatora u povećanju pomoći te jačanju institucija i politike.
- **PEMPAL mreža ima za cilj** osigurati funkcionalnu profesionalnu platformu za uzajamno učenje za umrežavanje stručnjaka za javne financije iz zemalja sudionica kako bi izgradili svoje kapacitete te za omogućavanje stvaranja i razmjene znanja, kao i uzajamnih usporedbi.
- **PEMPAL mreža** ima nekoliko inovativnih značajki kao i zanimljivih izazova.
- **Uspjeh PEMPAL mreže** ovisi o „zajednicama prakse” koje se temelje na potrebama dužnosnika i službenika iz različitih zemalja, ali koji imaju slične zadatke i stvaraju vlastite programe te nastoje pronaći načine za stvaranje najboljih prilika za uzajamnu razmjenu iskustava putem umrežavanja, elektroničkog učenja i održavanja sastanaka uživo. Radi se o privlačnom pristupu u regiju koja je u tranziciji, s izraženim smanjenjem financiranja koje dolazi od donatora i sve većim brojem zemalja koje pristupaju EU-u ili stječu status IBRD-a.

Osnovane zajednice prakse za proračun, riznicu i unutarnju reviziju, koje okupljajuiskusne stručnjake na najvišim razinama koji rade u tim specifičnim oblastima javnih financija (obično do razine zamjenika ministra).

Pozitivni aspekti:

- Dogovoren okvir strategije i rezultata
- Akcijski planovi usmjereni na države članice – povezani s prioritetima zemalja
- Jaka upravljačka struktura
- Sustav praćenja, izvještavanja i evaluacije – godišnji i kvartalni izvještaji, ankete nakon održanih skupova, periodične dubinske evaluacije
- Podrška provedbi programa rada – tehnički resursni tim koji financiraju donatori (stručnjaci za UJF)
- Podrška za logističke i administrativne potrebe – tajništvo
- Uklonjena jezična barijera – tri službena jezika, stručni prevoditeljski tim
- Upravljanje znanjem – internetska stranica, wiki, izvještaji, proizvodi, zapisnici

Razvoj računovodstva i izvještavanja u javnom sektoru u odabranim zemljama PEMPAL mreže (središnja Azija)

Kirgiska Republika

- Financijski izvještaji sastavljaju se na gotovinskoj osnovi. Prijelaz na obračunsku metodu u skladu s IPSAS-ima predviđen je od 1. siječnja/januara 2024. nakon uvođenja jedinstvenog računskog/kontnog plana/kontnog okvira (Odluka Vlade br. 16 od 13. siječnja/januara 2023.).
- Za potrebe prijelaza na IPSAS-e, u tijeku je rad na razvoju i odobrenju regulatornog okvira. Osnovane i odobrene radne grupe.
- Od 2023. 10 ministarstava i agencija radi u „pilot” načinu rada.

Republika Uzbekistan

- Računovodstvo državnog proračuna i posebnih državnih fondova vodi se na gotovinskoj osnovi. Međutim za izradu izvještaja o izvanproračunskim sredstva proračunskih organizacija koristi se obračunska metoda.
- Prijelaz na obračunsku metodu planiran u 2027. – 2028.
- Razvijaju se računovodstveni standardi na temelju IPSAS-a. Trenutačno je razvijeno 14 računovodstvenih standarda koji su registrirani u Ministarstvu pravosuđa.

Kratki osvrt na godišnju plenarnu sjednicu Zajednice prakse za riznicu PEMPAL mreže održanu 2023. u Almatiju

- ✓ Pregled aktivnosti TCOP-a PEMPAL mreže tijekom pandemije
- ✓ Funkcije i zadaće riznice
- ✓ Sustav kontrola u riznici i upravljanje rizicima
- ✓ Korištenje IT-ja u poslovanju riznice
- ✓ Upravljanje likvidnošću

„FRANKOFONI MODEL”

PODJELA između „Ordonnateur/Comptable”: važan povijesni princip „frankofonog modela”

- Primjenjivo u središnjim i lokalnim fiskalnim subjektima, kako za rashode tako i za prihode
- **Ordonnateur** (*službenik za obveze*)
  - imenuju ga voditelji tih subjekata i njima je odgovoran
  - nema pristup gotovini, uz ograničenu iznimku knjiga blagajne („régies”)
- **Comptable Public** (*javni računovođa*)
  - imenuje ga Ministarstvo financija i njemu je odgovoran
  - nema pravo miješati se u obaveze
- **Ta je podjela strogo definirana i provodi u praksi.**

CENTRALIZIRANO UPRAVLJANJE LIKVIDNOŠĆU na središnjoj i lokalnoj razini vlasti

- **Mehanizam CUT (Compte Unique du Trésor, ili JRR) uspostavljen je dosta davno**

Sva sredstva države, na središnjoj i lokalnoj razini vlasti, položena su na JRR (CUT) koji je otvoren u središnjoj banci i tamo se njime upravlja, s velikim brojem podračuna;

Samo su comptables publics ovlašteni pristupiti JRR-u (CUT) za povlačenje ili naplatu sredstava;

Ne smije se upotrebljavati nijedna druga banka, uz vrlo rijetke iznimke (za transakcije posebne vrste) za druge dvije državne banke (Caisse des Depots i Banque Postale)
- **Objedinjavanje sredstva je opće pravilo**

Svaki dan se sredstva poravnavaju na nulu
- **Ali sredstva pod stavkom socijalnog osiguranja ostaju izvan JRR-a (CUT)**

Njima upravlja posebna agencija za socijalno osiguranje (ACOSS)

Bankovni računi u Caisse des Depots (posebna državna banka)

Zaključci o anglosaksonskom i frankofonom modelu

- U stvarnosti ne postoji niti jedan model u čistom obliku, iako je moguće prepoznati karakteristike svakog modela.
  - Regulatorni okvir detaljno opisuje što je potrebno, dok se zakonodavstvom osiguravaju opće smjernice koje se temelje na zajedničkim principima.
  - Centralizirani sustav u MFIN-u/Riznici ili sustavi preneseni na MOA-ove, ali postoje mnogi hibridni modeli.
  - Centralizirana kontrola i upravljanje gotovinom ili decentralizirano upravljanje gotovinom u kontekstu JRR-a.
  - Centralizirana kontrola na temelju pretpostavljenih vrijednosti ili prijenos kontrolnih funkcija.
  - Centralizirana kontrola na temelju pretpostavljenih vrijednosti ili provjere na temelju **stvarnih** indikatora.
- Oba sustava su slična u digitalizaciji, upravljanju rizicima i upravljanju učinkom (rezultatima).
- Je li jedan sustav bolji od drugog? Pristup u svakoj zemlji ovisi o brojnim faktorima, uključujući povijest, sklonost rizicima, razinu automatizacije, integriranost UFJ-a itd.
- Također se može uočiti da kontrola i problemi usklađenosti sa zahtjevima i učinkovitosti utječu na sklonost prema jednom ili drugom modelu – na primjer, u slučaju prevare može doći do ponovne uspostave centralizirane kontrole, a kašnjenja u centraliziranoj obradi mogu dovesti do prijenosa funkcija.

Hvala na pažnji!